A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2025. május 8.*

„Előzetes döntéshozatal – Fogyasztóvédelem – Fogyasztóihitel-szerződések – 93/13/EGK irányelv – A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételek – A 3. cikk (1) bekezdése – Lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó feltétel – Bírósági felülvizsgálat – A lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó feltételre vonatkozó nemzeti szabályozás hiánya – A tisztességtelen jelleg értékelésének szempontjai”

A C-6/24. és C-231/24. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Juzgado de Primera Instancia nº 8 de La Coruña (La Coruña-i 8. sz. elsőfokú bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2024. január 4-én, illetve március 26-án érkezett, 2023. december 19-i, illetve 2024. február 26-i határozataival terjesztett elő

az **Abanca Corporación Bancaria SA**

és

WE (C-6/24),

VX (C-231/24)

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: S. Rodin tanácselnök (előadó), N. Piçarra és N. Fenger bírák,

főtanácsnok: D. Spielmann,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Abanca Corporación Bancaria SA képviseletében M. Á. Cepero Aránguez, J. M. Martínez Gimeno és C. Vendrell Cervantes abogados,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

– a spanyol kormány képviseletében P. Pérez Zapico, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében I. Galindo Martín és P. Kienapfel, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.) 3. cikke (1) bekezdésének és 7. cikkének értelmezésére vonatkoznak.

2 E kérelmeket az Abanca Corporación Bancaria SA spanyol jog szerinti bank és fogyasztók – a C-6/24. sz. ügyben WE, a C-231/24. sz. ügyben VX – között az e felek között létrejött személyikölcsön-szerződésekben foglalt, lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó feltétel állítólagosan tisztességtelen jellege tárgyában folyamatban lévő jogviták keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára.”

4 Ezen irányelv 4. cikke előírja:

„(1) A 7. cikk sérelme nélkül, egy szerződési feltétel tisztességtelen jellegét azon áruk vagy szolgáltatások természetének a figyelembevételével kell megítélni, amelyekre vonatkozóan a szerződést kötötték, és hivatkozással a szerződés megkötésének időpontjában az akkor fennálló összes körülményre, amely a szerződés megkötését kísérte [helyesen: és tekintettel – a szerződéskötés időpontjára vonatkoztatva – a szerződéskötést kísérő valamennyi körülményre], valamint a szerződés minden egyéb feltételére vagy egy olyan másik szerződés feltételeire, amelytől e szerződés függ.

(2) A feltételek tisztességtelen jellegének megítélése nem vonatkozik sem a szerződés elsődleges tárgyának a meghatározására, sem pedig az ár vagy díjazás megfelelésére az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással, amennyiben ezek a feltételek világosak és érthetőek.”

5 Ezen irányelv 7. cikke (1) bekezdésének a szövege a következő:

A tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.”

A spanyol jog

6 A 2015. október 5-i Ley 42/2015 de reforma de la Ley 1/2000 (az 1/2000. sz. törvény módosításáról szóló 42/2015. sz. törvény; a BOE 2015. október 6-i 239. száma) által módosított, 2000. január 7-i Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil (a polgári perrendtartásról szóló 1/2000. sz. törvény; a BOE 2000. január 8-i 7. száma, 575. o.) 693. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik a részletfizetéssel teljesítendő tartozások idő előtti esedékessé válásával kapcsolatban:

„A tőkeként és kamatként fizetendő teljes összeg a kölcsönt létrehozó okiratban megállapított és a megfelelő nyilvántartásban szereplő feltételek mellett követelhető. Természetes személy által kötött, lakást terhelő jelzálogjoggal biztosított kölcsön vagy hitel esetén, vagy ha a kölcsön vagy hitel célja lakáscélú ingatlan megszerzése, az ingatlanhitel-szerződések szabályozásáról szóló 5/2019. sz. törvény 24. cikkének rendelkezéseit, valamint adott esetben a jelzálogról szóló törvény 129. bis cikkét kell alkalmazni.”

7 A 2019. március 15-i Ley 5/2019 reguladora de los contratos de crédito inmobiliario (az ingatlanhitel-szerződések szabályozásáról szóló 5/2019. sz. törvény; a BOE 2019. március 16-i 65. száma) 24. cikkének szövege a következő:

„(1) Az olyan kölcsönszerződés esetén, amelyben a kölcsönvevő, a kezes vagy a biztosíték nyújtója természetes személy, és amelyet lakáscélú ingatlanon alapított jelzálog vagy más dologi biztosíték biztosít, vagy amelynek célja épített vagy építendő lakáscélú ingatlan vagy lakás céljára beépítendő telek tulajdonjogának megszerzése vagy megtartása, a kölcsönvevő elveszíti a részletfizetés kedvezményét, és a visszafizetés idő előtt esedékessé válik, ha a következő feltételek együttesen teljesülnek:

a) a kölcsönvevő késedelmesen fizeti meg a kölcsöntőke vagy a kamat egy részét;

b) a lejárt és meg nem fizetett havi törlesztőrészletek összege legalább:
   i. a nyújtott tőke összegének három százaléka, ha a késedelem a kölcsön futamidejének első felében következik be. Ez a feltétel akkor tekinthető teljesítettnek, ha a lejárt és meg nem fizetett havi törlesztőrészletek tizenkét havi törlesztőrészlet vagy olyan számú havi törlesztőrészlet meg nem fizetésének felelnek meg, amely azt jelenti, hogy az adós legalább tizenkét hónapig nem teljesítette a kötelezettségét;
   ii. a nyújtott tőke összegének hét százaléka, ha a késedelem a kölcsön futamidejének második felében következik be. Ez a feltétel akkor tekinthető teljesítettnek, ha a lejárt és meg nem fizetett havi törlesztőrészletek tizenöt havi törlesztőrészlet vagy olyan számú havi törlesztőrészlet meg nem fizetésének felelnek meg, amely azt jelenti, hogy az adós legalább tizenöt hónapig nem teljesítette a kötelezettségét;

c) a kölcsönadó felszólította a kölcsönvevőt a kölcsön visszafizetésére, legalább egy hónapos határidőt biztosítva számára a teljesítésre, és figyelmeztette arra, hogy ennek hiányában a kölcsön címén járó teljes összeg visszafizetését követeli.

(2) A jelen cikk rendelkezéseitől nem lehet ettől eltérő tartalmú megállapodásokkal eltérni.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

8 2022. július 5-én és szeptember 15-én WE és VX személyikölcsön-szerződést kötött az Abanca Corporación Bancariával, az előbbi öt év alatt törlesztendő 10 600 euróról, az utóbbi pedig nyolc év alatt törlesztendő 6000 euróról.

9 E kölcsönszerződések általános szerződési feltételeinek 13. pontja (a továbbiakban: vitatott feltétel) alapján a bank a fizetés elmaradása esetén megszüntetheti a kölcsönszerződést, és azonnal esedékessé teheti a neki járó összegeket.

10 A vitatott feltétel pontosítja, hogy a fizetés elmaradása akkor valósul meg, ha három feltétel együttesen teljesül. Először is, a kölcsönvevő a kölcsöntőke vagy a kamatok egy részével tartozik. Másodszor, a lejárt és meg nem fizetett havi törlesztőrészletek összege a kölcsöntőkének legalább 3%-át teszi ki, ha a fizetés elmaradása a kölcsön futamidejének első felében történik, vagy annak legalább 7%-át, ha a fizetés elmaradása a kölcsön futamidejének második felében következik be. Harmadszor, a banknak fel kell szólítania a kölcsönvevőt, hogy egy hónapon belül fizesse meg az esedékes összegeket.

11 Az Abanca Corporación Bancaria, miután a vitatott feltételnek megfelelően megállapította a lejárat előtti megszüntetést, fizetési meghagyás iránti kérelmet nyújtott be WE-vel és VX-szel szemben a Juzgado de Primera Instancia nº 8 de La Coruñához (La Coruña-i 8. sz. elsőfokú bíróság), a kérdést előterjesztő bírósághoz.

12 E bíróság kétségeit fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a vitatott feltétel összeegyeztethető-e a 93/13 irányelvvel, tekintettel a 2013. március 14-i Aziz ítéletre (C-415/11, EU:C:2013:164, 73. pont) és a 2017. január 26-i Banco Primus ítéletre (C-421/14, EU:C:2017:60, 66. és 67. pont), amelyekben a Bíróság kimondta, hogy az ilyen feltétel tisztességtelen jellegének értékelése során figyelembe vehető tényezők között szerepel az, hogy a nemzeti szabályozásban léteznek olyan eszközök, amelyek lehetővé teszik a fogyasztó számára a kölcsön idő előtti lejáratának elkerülését vagy annak hatásainak orvoslását, ami az alapügyben szereplőhöz hasonló személyikölcsön-szerződések esetében nem áll fenn. Az utóbbiakban szereplő vitatott feltétel mindazonáltal – a jelzálog-fedezetű kölcsönszerződésekre alkalmazandó nemzeti szabályozás által előírtakhoz hasonlóan – biztosítja ezt a lehetőséget a kölcsönvevő számára. Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az e feltételben meghatározotthoz hasonló, a kölcsön fennmaradó részének kiegyenlítésére nyitva álló egy hónapos határidő elegendő-e ahhoz, hogy ténylegesen lehetővé tegye a fogyasztó számára, hogy elkerülje a kölcsön idő előtti esedékessé válását, vagy hogy azt a bejelentését követően hatályától megfossza.

13 Ilyen körülmények között a Juzgado de Primera Instancia nº 8 de La Coruña-hoz (La Coruña-i 8. sz. elsőfokú bíróság) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) Összeegyeztethető-e a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével és 7. cikkével a lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó azon kikötés, amely lehetőséget biztosít arra, hogy e megszüntetést egy bizonyos határidőn belül vitassák vagy elkerüljék, vagy pedig az ilyen lehetőséget külön nemzeti rendelkezésnek kell elismernie?

2) Ha az előző kérdésre adott válasz igenlő, milyen határidő lenne észszerű?”

14 A Bíróság elnöke a 2024. április 26-i határozatával az eljárás írásbeli és a szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából egyesítette a C-6/24. és C-231/24. sz. ügyeket.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

15 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket (2024. november 7-i ERB New Europe Funding II ítélet, C-178/23, EU:C:2024:943, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

16 E tekintetben pontosítani kell, hogy az alapeljárások keretében a kérdést előterjesztő bíróság hivatalból vizsgálta az elé terjesztett fizetési meghagyás iránti kérelmek alapjául szolgáló vitatott feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegét. E bíróság nem arra keresi a választ, hogy léteznek-e olyan bírósági eszközök, amelyek lehetővé teszik a tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetését a 93/13 irányelv 7. cikkére tekintettel, hanem magának e feltételeknek a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett tisztességtelenkénti minősítését illetően.

17 Így annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ lehessen adni, meg kell állapítani, hogy első kérdésével e bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy a személyikölcsön-szerződésben szereplő, a lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó feltétel esetleges tisztességtelen jellegének értékelése céljából figyelembe lehet venni azt, hogy e feltétel lehetővé teszi a fogyasztó számára a kölcsön idő előtti lejártának elkerülését vagy az ilyen lejárat joghatásainak orvoslását, vagy az szükséges, hogy e lehetőséget olyan nemzeti jogszabály írja elő, amely kifejezetten a személyikölcsön-szerződésekre alkalmazandó.

18 E kérdés megválaszolása érdekében emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a 93/13 irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapul, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van, mind tárgyalási lehetőségei, mind pedig tájékozottsági szintje tekintetében (2024. január 18-i Getin Noble Bank és társai [A feltételek tisztességtelen jellegének hivatalból történő ellenőrzése] ítélet, C-531/22, EU:C:2024:58, 63. pont).

19 Ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése alapján valamely egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek e szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő az érintett fogyasztó kárára, míg az említett irányelv 6. cikkének (1) bekezdése alapján az ilyen tisztességtelen feltétel nem köti e fogyasztót.

20 Ebben az összefüggésben és a fogyasztóvédelemnek az Európai Unió Alapjogi Chartájának 38. cikkében rögzített magas szintjének biztosítása érdekében a nemzeti bíróság – akár hivatalból is – köteles vizsgálni a 93/13 irányelv hatálya alá tartozó szerződési feltétel tisztességtelen jellegét,

ezzel ellensúlyozván a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató közötti egyenlőtlen helyzetet, amennyiben a rendelkezésére állnak az e tekintetben szükséges jogi és ténybeli elemek. E tekintetben a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése és 4. cikkének (1) bekezdése összességében azokat az általános szempontokat határozza meg, amelyek lehetővé teszik a nemzeti bíróság számára az irányelv rendelkezéseinek hatálya alá tartozó szerződési feltételek tisztességtelen jellegének értékelését (lásd ebben az értelemben: 2023. november 9-i Všeobecná úverová banka ítélet, C-598/21, EU:C:2023:845, 74. és 75. pont).

21 A 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése a „jóhiszeműség” és a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben a fogyasztó kárára fennálló „jelentős egyenlőtlenség” fogalmára hivatkozva csak elvont módon határozza meg azokat a tényezőket, amelyek valamely egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételt tisztességtelenné tesznek (2023. november 9-i Všeobecná úverová banka ítélet, C-598/21, EU:C:2023:845, 76. pont).

22 Ami azt a kérdést illeti, hogy milyen körülmények között jön létre jelentős egyenlőtlenség „a jóhiszeműség követelményével ellentétben”, a nemzeti bíróságnak e célból a 93/13 irányelv tizenhatodik preambulumbekezdésére tekintettel meg kell vizsgálnia, hogy az eladó vagy szolgáltató a fogyasztóval szembeni tisztességes és méltányos eljárása esetén észszerűen elvárhatta-e, hogy utóbbi az egyedi tárgyalást követően elfogadja az ilyen feltételt (2023. november 9-i Všeobecná úverová banka ítélet, C-598/21, EU:C:2023:845, 78. pont).

23 Ezenkívül ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének megfelelően valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegét a szerződés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások természetének figyelembevételével kell megítélni, és hivatkozással a szerződés megkötésének időpontjában az akkor fennálló összes körülményre, amely a szerződés megkötését kísérte, valamint az említett szerződés minden egyéb feltételére vagy egy olyan másik szerződés feltételeire, amelytől e szerződés függ (2023. november 9-i Všeobecná úverová banka ítélet, C-598/21, EU:C:2023:845, 79. pont).

24 A 2017. január 26-i Banco Primus ítélet (C-421/14, EU:C:2017:60) 66. pontjában, amely nem személyikölcsön-szerződésre, hanem hosszú távú jelzálog-fedezetű kölcsönszerződésre vonatkozik, a Bíróság lényegében úgy ítélte meg, hogy annak meghatározása érdekében, hogy valamely szerződési feltétel a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett jelentős egyenlőtlenséget idéz-e elő a fogyasztó kárára, a nemzeti bíróságnak többek között azt kell megvizsgálnia, hogy az eladó vagy szolgáltató számára biztosított azon lehetőség, hogy a kölcsön teljes összegét esedékessé nyilvánítsa, attól függ-e, hogy a fogyasztó nem teljesítette a szóban forgó szerződéses jogviszony keretében lényegesnek minősülő kötelezettséget, ha e lehetőséget olyan esetekben írják elő, amikor az ilyen nemteljesítés a kölcsön futamidejére és összegére tekintettel kellően súlyos, az említett lehetőség eltér az adott területen különös szerződési rendelkezések hiányában alkalmazandó általános szabályoktól, és a nemzeti jog megfelelő és hatékony eszközöket biztosít a fogyasztó számára ahhoz, hogy amennyiben ilyen feltétel hatálya alá tartozik, orvosolja a kölcsön esedékességének következményeit.

25 Egyébiránt a 2022. december 8-i Caisse régionale de Crédit mutuel de Loire-Atlantique et du Centre Ouest ítélet (C-600/21, EU:C:2022:970) 35. pontjában a Bíróság pontosította, hogy e szempontok nem értelmezhetők kumulatívnak vagy vagylagosnak, hanem az érintett szerződés megkötését kísérő azon körülmények összességének részét képezik, amelyeket a nemzeti bíróságnak meg kell vizsgálnia valamely szerződési feltétel 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett tisztességtelen jellegének értékelése céljából.

26 A jelen ügyben, amint arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, a spanyol szabályozás a jelzálogkölcsön-szerződésektől eltérően nem szabályozza a személyikölcsön-szerződésekben szereplő, lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó kikötéseket. Ugyanakkor az alapügyben szóban forgó kölcsönszerződésekben szereplő vitatott feltétel eszközt biztosít a fogyasztó számára, hogy elkerülje a kölcsön idő előtti lejáratát, vagy orvosolja annak hatásait azáltal, hogy a kölcsön címén fennmaradó összegeket a bank által közölt felszólítástól számított egy hónapon belül rendezi, hasonlóan ahhoz, amit e jelzálog-fedezetű kölcsönszerződésekre vonatkozó szabályozás előír.

27 A jelen ítélet 24. és 25. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a nemzeti bíróság feladata annak meghatározása, hogy a lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó feltétel a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében jelentős egyenlőtlenséget idéz-e elő a fogyasztó kárára, különféle szempontok alapján, amelyek között szerepel azon megfelelő és hatékony eszközök megléte, amelyek lehetővé teszik a fogyasztó számára e feltétel alkalmazásának elkerülését vagy hatásainak orvoslását. Márpedig az a tény, hogy az ilyen eredmény elérését lehetővé tevő eszközöket maga a lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó szerződési feltétel írja elő, nem pedig az alapügyben szóban forgó szerződésekre kifejezetten alkalmazandó nemzeti jogszabály, nem releváns, és semmi esetre sem teheti e szerződési feltételt a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében tisztességtelenné.

28 A fenti indokokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a személyikölcsön-szerződésben szereplő, a lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó feltétel esetleges tisztességtelen jellegének értékelése céljából figyelembe lehet venni azt, hogy e feltétel lehetővé teszi a fogyasztó számára a kölcsön idő előtti lejártának elkerülését vagy az ilyen lejárat joghatásainak orvoslását, anélkül hogy e lehetőséget olyan nemzeti jogszabálynak kellene előírnia, amely kifejezetten a személyikölcsön-szerződésekre alkalmazandó.

A második kérdésről

29 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy a fogyasztó számára biztosított azon szerződéses lehetőség, hogy a kölcsön címén fennmaradó összegeket a bank felszólításától számított egy hónapos határidőn belül fizesse meg, olyan megfelelő és hatékony eszköznek minősül, amely lehetővé teszi e fogyasztó számára a személyikölcsön-szerződés idő előtti lejártának elkerülését vagy az ilyen lejárat következményeinek orvoslását.

30 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróság hatásköre e területen kiterjed az ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében és az irányelv mellékletében szereplő „tisztességtelen feltétel” fogalmának értelmezésére, valamint arra, hogy a nemzeti bíróság milyen szempontokat alkalmazhat vagy köteles alkalmazni valamely szerződési feltételnek az ugyanezen irányelv rendelkezéseire tekintettel történő vizsgálatakor, tekintettel arra, hogy e bíróság feladata, hogy e szempontok figyelembevételével az adott ügy sajátos körülményei függvényében az adott szerződési feltétel konkrét minősítéséről határozzon (2022. december 8-i Caisse régionale de Crédit mutuel de Loire-Atlantique et du Centre Ouest ítélet, C-600/21, EU:C:2022:970, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 Ami a személyikölcsön-szerződés nemfizetés esetén történő lejárat előtti felmondására vonatkozó vitatott feltételt illeti, a kérdést előterjesztő bíróság feladata többek között annak vizsgálata, hogy az eladó vagy szolgáltató számára biztosított azon lehetőség, hogy a kölcsön teljes összegét esedékessé nyilvánítsa, attól függ-e, hogy a fogyasztó nem teljesít egy olyan kötelezettséget, amely

a szóban forgó szerződéses jogviszony keretében alapvető fontosságú, hogy ez a lehetőség olyan esetekre vonatkozik-e, amelyekben az ilyen nemteljesítés a kölcsön futamidejére és összegére tekintettel kellően súlyos, hogy az említett lehetőség eltér-e az e területen alkalmazandó általános szabályoktól, és hogy a nemzeti jog vagy a szerződés valamely feltétele megfelelő és hatékony eszközöket biztosít-e a fogyasztó számára ahhoz, hogy elkerülje a lejárat előtti megszüntetés jogkövetkezményeinek alkalmazását vagy orvoslását (lásd ilyen értelemben: 2017. január 26-i Banco Primus ítélet, C-421/14, EU:C:2017:60, 66. pont).

32 A 2024. január 25-i Caixabank (Jelzálogköltségek megtérítésének elévülése) ítélet (C-810/21–C-813/21, EU:C:2024:81) 47. és 48. pontjában a Bíróság az elévülési időt illetően lényegében úgy ítélte meg, hogy ahhoz, hogy azt a tényleges érvényesülés elvével összeegyeztethetőnek lehessen tekinteni, e határidőnek egyrészt elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy lehetővé tegye a fogyasztó számára a hatékony jogorvoslat előkészítését és benyújtását a 93/13 irányelvből eredő jogainak érvényesítése érdekében, és másrészt, hogy a fogyasztónak e határidő kezdete vagy letelte előtt lehetősége kellett legyen megismerni jogait.

33 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekből kitűnik, hogy az érintett fogyasztók által nem teljesített kötelezettség, vagyis a kölcsön havi törlesztőrészleteinek visszafizetése, a szóban forgó szerződéses jogviszony keretében alapvető fontosságú, valamint a kölcsön futamidejére és összegére tekintettel kellően súlyos jellegű. A kérdést előterjesztő bíróság kérdései az e fogyasztókkal szemben annak érdekében előírt egy hónapos határidő megfelelő és hatékony jellegének értékelésére korlátozódnak, hogy elkerüljék a kölcsön címén fizetendő összegek azonnali esedékességére vonatkozó feltétel alkalmazását, vagy orvosolják annak hatásait.

34 A kérdést előterjesztő bíróság szerint ez a feltétel megfelel a nemzeti jognak a lakóingatlanra alapított jelzálogjoggal biztosított vagy ilyen ingatlan megszerzésére irányuló kölcsönszerződésekre alkalmazandó rendelkezésének. Ily módon e feltétel egyensúlyt kíván teremteni az ilyen típusú szerződések feleit megillető jogok és kötelezettségek összessége között. E rendelkezés, vagyis az 5/2019. sz. törvény 24. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a lejárat előtti megszüntetésre csak akkor kerülhet sor, ha a kölcsönadó legalább egy hónapos határidőt biztosított a kölcsönvevő számára a megállapított fizetési mulasztás pótlására.

35 Következésképpen annak a fogyasztó kárára fennálló – esetlegesen a lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó feltétel által okozott – jelentős egyenlőtlenség átfogó elemzése keretében történő értékelése céljából, hogy a fogyasztó részére a kölcsön idő előtti lejártának elkerülésére vagy hatásainak orvoslására biztosított eszköz megfelelő és hatékony-e, a kérdést előterjesztő bíróság figyelembe veheti többek között azt a körülményt, hogy a helyzet rendezésére nyitva álló határidőnek gyakorlatilag elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy lehetővé tegye a fogyasztó számára a kért fizetési művelet teljesítését. E tekintetben különösen releváns, hogy a nemzeti szabályozás olyan rendelkezéseket tartalmaz-e, amelyek hasonló szerződéses jogviszonyok esetén ilyen határidőt írnak elő a kölcsönvevő javára.

36 A fenti fejtegetésekre tekintettel elképzelhető, hogy a nemzeti bíróság juthat arra a következtetésre, hogy a kölcsönadói felszólítástól számított, a lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó kikötés által a fogyasztó számára a kölcsön fennmaradó részének kiegyenlítésére előírt egy hónapos határidő megfelelő és hatékony eszköznek minősül, amely lehetővé teszi számára, hogy elkerülje e feltétel alkalmazását, vagy orvosolja annak hatásait.

37 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a kölcsönszerződésben szereplő, a lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó feltétel esetleges tisztességtelen jellegének értékelése céljából a nemzeti bíróságnak meg kell vizsgálnia azon eszközök megfelelő és hatékony voltát, amelyek lehetővé teszik a fogyasztó számára a kölcsön idő előtti lejártának elkerülését vagy az ilyen lejárat következményeinek orvoslását, figyelembe véve többek között azt, hogy a kölcsön címén fennmaradó összeg követelt kiegyenlítésére nyitva álló határidőnek gyakorlatilag elegendőnek kell lennie. E tekintetben különösen releváns körülmény, hogy a nemzeti szabályozás tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek hasonló szerződéses jogviszonyok esetén ilyen határidőt írnak elő a kölcsönvevő javára.

A költségekről

38 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

a személyikölcsön-szerződésben szereplő, a lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó feltétel esetleges tisztességtelen jellegének értékelése céljából figyelembe lehet venni azt, hogy e feltétel lehetővé teszi a fogyasztó számára a kölcsön idő előtti lejártának elkerülését vagy az ilyen lejárat joghatásainak orvoslását, anélkül hogy e lehetőséget olyan nemzeti jogszabálynak kellene előírnia, amely kifejezetten a személyikölcsön-szerződésekre alkalmazandó.

2) A 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

a kölcsönszerződésben szereplő, a lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó feltétel esetleges tisztességtelen jellegének értékelése céljából a nemzeti bíróságnak meg kell vizsgálnia azon eszközök megfelelő és hatékony voltát, amelyek lehetővé teszik a fogyasztó számára a kölcsön idő előtti lejártának elkerülését vagy az ilyen lejárat következményeinek orvoslását, figyelembe véve többek között azt, hogy a kölcsön címén fennmaradó összeg követelt kiegyenlítésére nyitva álló határidőnek gyakorlatilag elegendőnek kell lennie. E tekintetben különösen releváns körülmény, hogy a nemzeti szabályozás tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek hasonló szerződéses jogviszonyok esetén ilyen határidőt írnak elő a kölcsönvevő javára.

Aláírások